

WOLNOMULARZ POLSKI

Liberté - Egalité - Fraternité • Wolność - Równość - Braterstwo

25

11 listopada 1996

Ośrodek Wschodniopolski

ISSN 1231-0115

II Konwent Wielkiego Wschodu Polski - masoneria a wizerunek Polski w świecie

Przemawiając w Dniu Święta Narodowego Polski - w Osiemdziesiątą Rocznikę Odzyskania Niepodległości - przypominam, że ustanowimy ten dzień za naszą masonickie światło i najlepszą datę dla corocznych konwencji, podkreślając w ten sposób nasze masonische zasadę łączenia polskiego piękno z idea Braterstwa Narodów.

To miłość do naszej polskiej Ojczyzny - głębokie rozumienie polskiej tradycji i polskich interesów politycznych - skłania nas do aktywnego współczesnictwa w budowaniu polskiej drogi do Zjednoczonej Europy jako etapu budowania braterskiej jedności wszystkich ludów świata. Niedszedł czas, w którym najważniejsze problemy współczesnego świata mogą być rozwiązywane tylko wspólnym, zgodnym wysiłkiem wszystkich narodów. Myślenie partykularne absoluzyzowanie wloż etnicznej, izolacja od innych kultur - prowadzą do kulturalnej stagnacji, do zacofania, do nienawiści, prześladowań, wojen i zagłady.

Rozkwit kultury polskiej, silna i niepodległa Polska, szczęście Polaków możliwe są tylko w Zjednoczonym Świecie, gdzie panują Pokój i współpraca, oparte na równych prawach wszystkich ludzi i wszystkich narodów. Możliwe są tylko w takim świecie, gdzie naturalne więzi etniczne łączą się z myśleniem planetarnym, gdzie zachowując tożsamość narodową, każdy czuje się obywatelem świata, odnoszącym się z braterską solidarnością do ludzi bez względu na ich rasę, wyznanie i narodowość.../...

(Pełny tekst przemówienia W. M. Andrzeja Nowickiego zamieszczamy w oddzielnej wklejce.)

Powstała nowa loża w Toruniu

Rytualne "Zapalenie Światła" czyli instalacja nowej loży to dorocze wydarzenie w życiu wolnomularskiej obiediencji odnotowane z uwagą i atencją przez masonów różnych rytów. Tym razem powód do szczególnej radości mieli członkowie Junydyki Polskiej Międzynarodowej Wolnomularskiego Zakonu Mieszanego "DROIT HUMAIN" z okazji otwarcia nowego, wolnomularskiego warsztatu pod nazwą "POD ULEM" - na symbolicznym Wschodzie Torunia. 23 X 96 w uroczystości z tym związanej uczestniczyli członkowie Rady Najwyższej "Droit Humain", delegacje Federacji Krajowych DH z Francji i Szwajcarii. Obecny był Wielki Mistrz Wielkiego Wschodu Polski Andrzej Nowicki, oraz Czterogodz. Mistrzowie polskich loż liberalnych W.W.P.

oraz liczni goście. W wystąpieniach okolicznościowych przekazano nowej loży, oraz jej owo wybranym oficerom najserdeczniejsze, braterskie życzenia. Gratulacje i pożdrowienia od Przyjaciół Sztuki Królewskiej, Czytelników "Wolnomularza Polskiego" w fartuskach i bez fartuszków przekazał redaktor naczelny Adam W. Wysocki, dotaczając wydany przez nas jako pamiątkę z tej pięknej uroczystości, okolicznościowy kalendarz masonski z historycznym godłem loży "Pod Ulem". Ta toruńska loża ma za sobą długą historię. Jak można przeczytać w "Masonerii Polskiej" Ludwika Hassa - powstała ona w roku 1793, jako niemiecka loża "Zum Bienenkorb". I pod tą nazwą, zmieniając przynależność obiediencyjną przetrwała aż do schyku lat trzydziestych

(cd. na str. 2)

9-10 października br. obradował na W. Pragi Velký Orient Český - czyli Wielki Wschód Czech, największa w tym kraju obiediencja wolnomularstwa liberalnego.

Czechy '98

Ne w dorocznym konwencie dokonano oceny minionej kadencji i wybrano nowego Wielkiego Mistrza, którym został ponownie Br. Miroslaw Kruta.

W uroczystym zamknięciu obrad Konwentu uczestniczyli liczni, promieniśni goście zagraniczni, w tym delegacja Wielkiego Wschodu Francji (GODF) z Zastępcą Wielkiego Mistrza W.W.F. Br. GEORGES GUARINOS, oraz Wielkim Sekretarzem dla zagranicznych Wielkiego Wschodu Francji Br. JEAN-MICHEL DUOCOME. Obecni byli Czterogodz. Mistrzowie zaprzyjaźnionych loż liberalnych ze Słowacji, Ukrainy, Holandii, a także międzynarodowej Federacji Masonerii Mieszańej "DROIT HUMAIN".

W imieniu Wielkiego Mistrza Wielkiego Wschodu Polski ANDRZEJA NOWICKIEGO serdeczne, braterskie gratulacje dla nowo wybranego Wielkiego Mistrza WWF, oraz Najwyższych Dostojników obiediencji czeskich przekazał Wielki Edytor Wielkiego Wschodu Polski Br. Adam Witold Wysocki, Czterogodz. Mistrz Sz.Li. Europa na W. Warszawy, .../

(cd. str. 3)

Rosja - Historia i współczesność

Niemieckie czasopismo masońskie "HUMANITAET" w numerze 5/98 publikuje interesujący materiał Jensa OBERHEIDE o historii i współczesności wolnomularstwa rosyjskiego. Przypomina on, że utworzeniu masonerii w Rosji towarzyszyły silne wpływy zachodnioeuropejskie. W roku 1731 pierwszym Wielkim Mistrzem Prowincji Rosyjskiej został angielski kapitan John PHILIPS. Nastąpił szybki rozwój wpływów Sztuki Królewskiej w krogach rosyjskiej arystokracji i inteligencji.

Gar Piotr III utworzył jedną lożę a inną podniósł dom na siedzibę, sam zaś występował otwarcie jako protektor masonerii. Cacowle Paweł I i Aleksander II sami zostają wolnomularzami (ulegając jednak później różnym wpływom mistycznym i występując z masonerią). Również znakomici pisarze, w tym największy rosyjski poeta Puskin, wchodzą do wolnomularstwa.

Moskiewski uczeń prof. Szwarc oraz twórca rosyjskiego dżennikarska NOWIKOW, sekretarz carycy KATARZYNY WIELKIEJ, odgrywają aktywną rolę w życiu XVIII-wiecznego wolnomularstwa Rosji.

FEBLER, obejmuje profesurę w Sankt Petersburgu, uczestniczy w lwiących wówczas sporach systemowych i wykiera wpływ na reformowanie masonickiego tytułu.

Po przeprowadzonych reformach, Iwan ELEGIN oświadcza ówczesnemu Wielkiemu Mistrzowi Wielkiej Loży Anglii, iż masoneria rosyjska "jest znów jednym stadem i ma jednego pasterza".

Jens Oberheide cytuję opinię wybitnego masona czeskiego i późniejszego prezydenta tego kraju MASARYKA, że w obszarze kultury "Masoneria była w XVIII wieku największym ruchem społecznym który pod hasłami Oświecenia i Humanizmu krzewiła we wszystkich ludach europejskich idee odrodzenia. Tym przedtem uległa władzy również Rosja".

LEW TOLSTOI w sposób głęboko

wyraźnie pisze o masonerii w "Wojnie i Pokoju".

Masoneria rosyjska ma za sobą historię wielu zmian, od entuzjazmu aż po czas zakazów w wieku XIX i sformułowanych w początkach wieku XX przez komunistyczną międzynarodową skalię ideowych:

"Wolnomularstwo jest najbardziej nieuczciwym i godnym potępienia oszustwem wobec proletariatu... Jesteśmy zmuszeni jak najszybciej zwalczać masonerię".

W roku 1917 istniało jeszcze w całej Rosji 30 loż masońskich. W 1822 roku masoneria zostaje zakazana i egzysuluje odąd jedynie w pojedynczych rosyjskich lożach emigracyjnych, głównie w Paryżu.

Jak informuje HUMANITAET, proces odwracania loż rosyjskich rozpoczęły się od zapalenia świateł w tuzach lożach moskiewskich, utworzonych tam w czasie od czerwca 91 do stycznia 92 przez "Trzy Wielkie Loże Francuskie" (z których jak wiadomo tylko jedna uznawana jest przez Wielką Lożę Anglii za regularną).

Swojego materiału o masonerii rosyjskiej HUMANITAET kończy stwierdzeniem, iż w roku 1994, dzięki międzynarodowemu wsparciu Wielkiej Loży Narodowej Francji, nastąpiło utworzenie Wielkiej Loży Rosji. Ta informacja jest o tyle niepełna, iż nie mówi o działających na Wschodzie Rosji lożach liberalnych, związanych z Wielkim Wschodem Francji, oraz Międzynarodową Federacją Masonerii Mieszańczej "DROIT HUMAIN".

50 Lat Deklaracji Praw Człowieka

Wielka Loża Austria zaprosiła 6 czerwca 98 Br. austriackiego lazurowa na uroczyste obchody z okazji "Dnia Braterstwa".

Główne tematem dyskusji była w tym roku "50 Rocznica Deklaracji Praw Człowieka i Organizacji Narodów Zjednoczonych", z uwagi na to, iż związana z nią problematyka wiąże się z najważniejszymi celami wolnomularstwa Salatowego. Jak pisze na łamach austriackiego pisma wolnomularstwa "BLAETTE BLAETTER" Br. Mag. L. Józefusz 50-lecie uchwalenia tej Deklaracji jest dla austriackich masonów nie tylko okazja, aby przypomnieć i uchwalić główne założenia tego dokumentu, ale i o dokonanie krytycznej analizy, jakie jest rzeczywisty stan realizacji prawa człowieka do jego godności, do wolności, bez-

Toruńska Loża "Pod Ulem"

(od str. 1)

obecnego stulecia. W rejestrach polskich loż "Zum Blauen Korb" czyli "Pod Ulem" figuruje pod numerem 49 od 30 października 1919 do 4 października 1937. Z tym, że uchwałę o samorozwiązaaniu loży członkowie podjęli nieco wcześniej, bo 12 lipca 1936 r. Nowo wybrany Czterogodz. Mistrz polskiej loży "Pod Ulem" podkreślił w rozmowie z nami, iż przejęcia historycznej nazwy jest podkutowane wątpliwością co najlepszych tradycji idei Wolności, Równości i Braterstwa, jednocześnie wszystkich wolnomularzy.

gospodarka i sprawiedliwość w obecnym czasie olbrzymich zmianach zachodzących w globalizowanym społeczeństwie.

Chodzi o ustalenie, co zdecyduje przyczynie dla zwalczania nędzy, niedożywienia, analfabetyzmu, oraz występujących nierówności.

Chodzi też o zastanowienie się nad tym co zdolno dociekać, aby urzeczywistnić postulaty dotyczące zwalczania przedzeń i dyskryminacji wobec ludzi innej wiar, innego koloru skóry, i kochoteli we wszelkiej postaci. Pierwszym krokiem do dyskusji podczas obrad Wiedeńskich była próba odpowiedzi na pytanie "Czy prawa człowieka są możliwe do realizacji?" Zapomniano, że główne referaty i wystąpienia z tej dyskusji, zarówno z programowym wyjaśnieniem Wielkiego Mistrza Wielkiej Loży Austrii Br. Heinza SCHEIDERBAUERA o publikowane zostały w serii wydawniczej Austriackiej Akademii Masonicznej FMA i udoskonalone wszystkim załatwionym Braciom.

Ale numer!

Tylko dla Czytelników "Wolnomularza"

W przyszłym numerze naszego pisma zamieścimy jedyny i niepowtarzalny KALENDARZ na 1999 r.

Włochy - Licio GELLI aresztowany!

Dobiega końca afera bezprawnie utworzonej loży P-2, która tyle szkody wyzwała opinii masonerii, nie tylko włoskiej. Oktavia Brugger, na łamach pisma PRESSE, relacjonuje 10.09.98 okoliczności towarzyszące aresztowaniu "Ex-Mistrza" Loży P-2" Licio GELLI, który zastrzymany został w Cannes. Przebywa on obecnie w areszcie pod silną ochroną policji, z uwagi na fakt, iż dwaj jego prominentni współpracownicy Michele SINDONA i Roberto CALVI zginęli w bardziej tajemniczych okolicznościach.

Licio Gelli był ostatnim szefem tajennej w 1981 roku tajnej loży "P-2", której członkami było ok. tysiąca osób z świata polityki, wojskowości oraz mediów. Jak przypomina Oktavia Brugger, "Loża P-2" była uwiklana we wszystkie niemal włoskie skandale ostatniego 50-lecia. Wymienia m.in. próbę zamachu stanu "Borghesa", kradzież ofiary "Strategii napłocia", bankructwo powiązanego z watykańskim Banco Ambrosiano bankructwem Banku Michele Sindona, emisarzem Roberto CALVIEGO, ponowniem chrześcijańskiego demokraty Aldo MORO czy aferą korupcyjną "Tangentopoli". (Trzeba tu dodać, że prokuratura włoska zarzuca Loży P-2 i Licio Gelli m.in. również udział w przekazywaniu do Polski tajnych funduszy watykańskich oraz amerykańskiego wywiadu dla NSZZ "Solidarność".)

Jak podkreśla Oktavia Brugger, dzięki swym międzynarodowym kontaktom

z skorumpowanymi służbami tajnymi i policyjnymi, już po pierwszym aresztowaniu, Gelli szybko zdołał uciec z więzienia. W roku 1982 udało się naprawdzie ponownie go aresztować w jednym z banków szwajcarskich, ale już w 1992 roku z pomocą przekupionego strażnika zbiegły z więzienia Champ Dollon. Cztery lata później zgłosił się dobrovolnie do władz włoskich, zapewniając sobie uprzednio specjalne warunki odbywanie kary. Oznaczało to wkrótce po prostu tzw. areszt domowy. Wszystkie

wytoczone mu sprawy sądowe kończyły się w sposób dosyć dziwny. Jedynie w przypadku udziału Licio Gelli w bankructwie watykańskiego Banco Ambrosiano sądzowi byli nieubiegani. Również w ostatniej instancji wymierzono mu za to karę 12 lat więzienia. Ponieważ został odpowiednio wcześniej ostrzeżony przed groźącym mu aresztowaniem, udała mu się 22 kwietnia br. kolejną ucieczkę.

Obrady Wielkiego Wschodu Czech

(z dnia 10.10.98)

redaktorowi naczelnemu "WOLNOMALARZA POLSKIEGO" miało być odnotować wielkie zainteresowanie, z jakim spotkało się wśród delegatów na Kongres Jubileuszowy wydanie naszego pisma, a także tomiki "Biblioteczki Wolnomularza Polskiego" oraz nowej serii wydawniczej WWP "Ex Oriente Lux". Odzewiali się

również Przyjaciele Sztuki Królewskiej ze Słowacji i Ukrainy (Loża "Wiciński Kamieniarz" na W. Lwowa), dla których "Wolnomularz Polski", nasza Strona w INTERNECIE oraz tomiki naszych "Biblioteczek" to praktycznie jedynie dostępne źródło rzetelnej wiedzy o masonerii.

Przeczytaliśmy...

"Sztuka królewska"

Norberta Wójtowicza

Trochę to dziwne (a może i nie dziwne...?), że choć od ukazania się tej książki, starannie wydanej przez wrocławskie Wydawnictwo GAJT minie wkrótce rok, tak mało ukazało się o niej wzmielanek czy recenzji.

Dziwne - bo "Sztuka królewska - historia i myśl wolnomularstwa na przestrzeni dziejów" - opracowana przez NORBERTA WÓJTOWICZA. Jak najbardziej zasługuje na uwagę. Można ją polecić wszystkim, którzy poszukują rzetelnych informacji i rzeczowego przekazu wiedzy na temat historii masonerii. Niedzienna - gdyż autor, młody historyk nie ukrywający swych prawicowych poglądów, starannie unika powielania obiegowych, negatywnych z reguły stereotypów, po które sięgają "masonolodzy" spod znaku spiskowej teorii dziejów oraz klerikalnych nurtów pokrewnych.

Jak pisze we wprowadzeniu do swojej książki Norbert Wójtowicz: "Masoneria to jeszcze do niedawna u nas temat tabu. Wiele osób traktowało tę tematykę jako coś bardzo abstrakcyjnego. Mało kto potrafił na temat tej organizacji powiedzieć cokolwiek poza zasłyszaną kiedyś tzw. teorią apiku światowego. W Polsce staraliśmy się pomijać tę sprawę głuchym milczeniem wychodząc z założenia, że należy to już do przeszłości i nas w żaden sposób nie dotyczy. Tymczasem od kilku lat media serwują nam coraz to nowsze informacje na ten temat. Wolnomularstwo istnieje i prowadzi aktywną działalność, a my na jego temat wiemy bardzo niewiele (...). Aby wzbogacić tę wiedzę, Wójtowicz zaprosił do udziału w tej pracy grono równie młodych jak on autorów, którzy podjęli się opracowania takich oto tematów:

- Elżbieta Jagiełnicka - Symbol w wolnomularstwie - wczoraj i dziś.
- Arkadiusz Morajko - Rola i znaczenie rytuału w wolnomularstwie.

- Monika Kala - Żydzi i masoneria - między mitem a prawdą.
- Łukasz Kamiński - Masoneria w Polsce Ludowej.

Główny redaktor i inicjator książki, Norbert Wójtowicz przygotował "Różnorodność masonickich wzajm Wielkiego Architekta" oraz o pracę pt. "Masoni w polskiej prasie katolickiej drugiej połowy lat trzydziestych". Każdy z tych tekstów, zasługuje na obazniejsze omówienie. Na uwagę zasługują także dwa "Aneksy", które autor włączył do swej książki.

Aneks A - to KONSTYTUCJA ANDERSONA z roku 1723. Jak pisze Norbert Wójtowicz "Mimo, iż liczni autorzy cytują poszczególne fragmenty tego dokumentu, do niedawna brakowało polskiego tłumaczenia całości. Bez trudu możemy skompletować sobie zestaw rozmaitych przekładów pierwszego czy drugiego rozdziału. Znacznie trudniej jest znaleźć dalszy ciąg tożsamości poniżej produkujemy całość dokumentu, w tłumaczeniu zaproponowanym przez lożę "EUROPA" z Warszawy w broszurze "do użytku wewnętrznego", która ukazała się nakładem "Wolnomularza Polskiego" w styczniu 1996 roku.

I Aneks B pt. "Czy istnieje filozofia masonicka?" Jest to wywiad z profesorem Andrzejem Nowickim autorem książki pt. "Filozofia masonerii u progu siódmego tysiąclecia".

W tym miejscu pozwolimy sobie dodać, że opracowane w tej książce "Konstytucja Andersona" była pierwszą pozycją w wydawanej przez nas serii pt. "Biblioteczka Wolnomularza Polskiego", a pełny tekst wykładu przeprowadzonego przez Norberta Wójtowicza z profesorem Andrzejem Nowickim, członkiem Rady Naukowo-Programowej "Wolnomularza Polskiego", a od 11 listopada 97 także Wielkiego Mistrza Wielkiego Wschodu Polski ukazał się również w jednym z tomów naszej "Biblioteczki".

WOLNOMULARZ POLSKI - Rada Programowo-Naukowa prof. dr hab. Leszek Stas - przewodniczący, dr Mirosław Dolegowski-Wysoczański i prof. dr hab. Andrzej Nowicki - członkowie
 red. Adam Wiktor Wysoczański - redaktor naczelny; Aleksandra Wysoczańska - kierownica komputerowa
 Adres: Nowy Świat 227, 00-373 Warszawa, tel. 826-86-06, e-mail:
 yenna@priv.onet.pl,